

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางสาวสุรียา เลิศสรานนท์
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๒๑๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลหัวลำ อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี
โทรศัพท์ ๐๘๑๖๔๙๔๔๐ Facebook สุรียา เลิศสรานนท์ Line ๐๘๑๖๔๙๔๔๐
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๗
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ ๓
สถานบันการศึกษา โรงเรียนสาธิตประดิษฐ์
คณะ/สาขาวิชา -
๖. อาชีพปัจจุบัน
 - ☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
 - ☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....-

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๔๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตัดสด
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
การผลิตปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นต้นแบบในการใช้ชีวิต

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ ระบบการให้น้ำในแปลงมันสำปะหลัง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสม

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๙ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เกษตรผสมผสาน
๒. เกษตรพอเพียง
๓. การทำบัญชีครัวเรือน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การจัดการศัตรูพืชอย่างเหมาะสม
๒. การจัดการดินและปุ๋ย
๓. การผลิตสินค้าปลอดภัย

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การเกษตรแบบแม่นยำ
๒. การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม
๓. การใช้ Application Farm Book รู้ดินรู้ปุ๋ย

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนามจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรเกษตรพอเพียง เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจาก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงพระราชทานไว้ เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรม

เนื้อหาหลักของเกษตรพอเพียง

- ความพอประมาณ คือ ทำเกษตรในขนาดที่เหมาะสมกับกำลังและทรัพยากรที่มี
- ความมีเหตุผล คือ วางแผนการผลิตและการใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ
- การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ เตรียมพร้อมรับมือกับความเสี่ยง เช่น ภัยธรรมชาติหรือราคาผลผลิตตกต่ำ
- ใช้ความรู้คู่คุณธรรม คือ ใช้หลักวิชาการควบคู่กับคุณธรรมในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

การถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรพอเพียงมักใช้แนวทางที่เน้น การมีส่วนร่วมของชุมชน และ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เช่น ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแหล่งเรียนรู้ที่จัดตั้งในชุมชน โดยมีปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ให้เกษตรกรได้ลงมือทำจริง เช่น การทำปุ๋ยหมัก การปลูกพืชผสมผสาน การจัดเวทีชุมชน เปิดโอกาสให้เกษตรกรแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้ร่วมกัน การใช้สื่อท้องถิ่นและเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น วิทยุชุมชน คลิปวิดีโอ หรือแอปพลิเคชันการเกษตร การเรียนรู้แบบพี่สอนน้อง เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นในชุมชน แนวทางเหล่านี้ช่วยให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัวและชุมชนอย่างยั่งยืน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๑. การเตรียมข้อมูลและวิเคราะห์สถานการณ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด จะรวบรวมข้อมูลด้านการผลิต การตลาด ปัญหา และศักยภาพของพื้นที่ เปิดเวทีให้เกษตรกร ผู้นำชุมชน และภาคเอกชนร่วมสะท้อนปัญหาและความต้องการ ใช้ข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบในการวิเคราะห์

๒. การจัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จัดประชุมระดับอำเภอและจังหวัด เพื่อระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ใช้เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming) และการจัดลำดับความสำคัญของประเด็น เปิดโอกาสให้เกษตรกรต้นแบบ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มอาชีพเสนอแนวทางพัฒนา

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แบบแผนฯ)

ขั้นตอนการจัดทำแผนราย ศพก.

๑. วิเคราะห์ศักยภาพและปัญหาของพื้นที่ ศพก. และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลด้านการผลิต การตลาด และปัญหาในพื้นที่ ใช้ข้อมูลจากเวทีประชาคม และการสำรวจภาคสนาม

๒. ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ประธาน ศพก. ร่วมกับคณะกรรมการ (ประกอบด้วยเกษตรกรต้นแบบ หน่วยงานภาครัฐ อปท. และภาคเอกชน) ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและกิจกรรมหลัก

๓. จัดทำร่างแผนปฏิบัติการ ระบุเป้าหมาย ตัวชี้วัด กิจกรรม งบประมาณ และผู้รับผิดชอบ แผนต้องสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรฯ และยุทธศาสตร์จังหวัด

๔. เสนอแผนต่อสำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อนำไปรวมในแผนระดับจังหวัด และใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ

๕. ติดตามและประเมินผล มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ และปรับปรุงแผนตามสถานการณ์ ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

๑. ประธานและคณะกรรมการ ศพก.

๒. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำพื้นที่

๓. เกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรเป้าหมาย

๔. หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ องค์การปกครองท้องถิ่น

๕. ภาคเอกชนและสถานศึกษา ที่สนใจสินค้าเกษตรหลักของพื้นที่

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- ปัญหาในการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม เช่น รายได้ไม่แน่นอน ผลผลิตขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ และต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ทำให้ต้องหาวิธีการใหม่เพื่อให้ความมั่นคงมากขึ้น

- ความรู้และการศึกษา เมื่อได้รับการอบรมหรือเห็นตัวอย่างจากเกษตรกรต้นแบบ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจว่าการเปลี่ยนวิธีคิดและวิธีทำงานสามารถเพิ่มผลผลิตหรือคุณภาพชีวิตได้

- เทคโนโลยีที่เข้าถึงง่ายขึ้น เช่น เซนเซอร์ตรวจวัดดิน แอปพลิเคชันจัดการน้ำ หรือโดรนเกษตร ทำให้เห็นว่าการเกษตรยุคใหม่ไม่จำเป็นต้องทำแบบเดิมอีกต่อไป

- แรงบันดาลใจจากครอบครัวหรือชุมชน เช่น ต้องการให้ลูกหลานมีชีวิตที่ดีกว่า หรืออยากพัฒนาชุมชนให้มีความรู้ด้านเกษตรที่ก้าวหน้า

- ความต้องการสร้างความยั่งยืน ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ เช่น การลดใช้สารเคมี การเพิ่มรายได้ด้วยการแปรรูป

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- สภาพอากาศที่ไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ทำให้การเพาะปลูกต้องอาศัยข้อมูลที่แม่นยำมากขึ้น เช่น การวิเคราะห์สภาพดิน การคำนวณช่วงเวลาปลูกหรือเก็บเกี่ยว

- ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นราคาปุ๋ย สารเคมี แรงงาน ฯลฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงต้องนำเทคโนโลยีมาช่วยลดต้นทุน เช่น ระบบน้ำอัตโนมัติ หรือเครื่องจักรแทนแรงงาน

- แรงงานการเกษตรขาดแคลนและอายุเฉลี่ยของเกษตรกรเพิ่มขึ้นการใช้เทคโนโลยีช่วยให้สามารถบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรได้แม้มีคนทำน้อยลง

- การแข่งขันสูงและความต้องการเพิ่มผลผลิตโดยเฉพาะในตลาดการค้าส่งออก เกษตรกรต้องปรับตัวให้ทันคู่แข่งด้วยการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การทำปุ๋ยใช้เองเป็นวิธีที่ช่วยลดต้นทุนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืนอีกด้วย เพราะสามารถใช้วัสดุเหลือใช้ในฟาร์มหรือในครัวเรือนมาหมักเป็นปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยหมักได้ ตัวอย่างแนวทางที่นิยม ได้แก่ ปุ๋ยหมัก (Compost) ทำจากเศษพืช มูลสัตว์ ฟางข้าว ใบไม้แห้ง ฯลฯ ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ (น้ำหมักชีวภาพ) ใช้เศษอาหาร ผลไม้สุก มูลสัตว์ ผสมกับน้ำตาลโมลลัส ปุ๋ยชีวภาพจากจุลินทรีย์ เช่น การใช้จุลินทรีย์ EM เพื่อเร่งการย่อยสลาย

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

วิธีการทำปุ๋ยหมักเบื้องต้น

๑. เตรียมวัสดุ เช่น ฟางข้าว ใบไม้ มูลสัตว์ และรำข้าว
๒. กองวัสดุเป็นชั้น ๆ สลับกับมูลสัตว์
๓. รดน้ำให้ชุ่มแต่ไม่แฉะ คลุมด้วยผ้าใบหรือกระสอบเก่า
๔. กลับกองปุ๋ยทุก ๗ วัน เพื่อให้อากาศถ่ายเท
๕. ใช้เวลาหมักประมาณ ๑-๒ เดือน ก็จะได้ปุ๋ยพร้อมใช้

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเป็นวิธีที่ช่วยให้เกษตรกร ใส่ปุ๋ยได้อย่างแม่นยำ ตรงกับความต้องการของพืชและสภาพดินในพื้นที่ ช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินในระยะยาว โดยมีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

๑. เก็บตัวอย่างดิน

- เลือกจุดเก็บดินในแปลงอย่างน้อย ๑๕ จุด (สุ่มทั่วแปลง)
- ขุดดินลึกประมาณ ๑๕-๒๐ ซม. (ระดับรากพืช)
- ผสมดินจากทุกจุดให้เข้ากัน แล้วตักดินประมาณ ๕๐๐ กรัมใส่ถุงพลาสติก

- เขียนชื่อแปลง/พืช/วันที่เก็บติดไว้ให้ชัดเจน

๒. ส่งตัวอย่างดินไปวิเคราะห์

- ส่งไปยัง สถานีพัฒนาที่ดิน หรือ ศูนย์บริการวิเคราะห์ดิน ใกล้บ้าน
- หรือส่งผ่านระบบออนไลน์ของกรมพัฒนาที่ดิน ที่นี่

๓. รวบรวมวิเคราะห์ดิน

- ผลวิเคราะห์จะระบุค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH), อินทรีย์วัตถุ (OM), ฟอสฟอรัส (P), โพแทสเซียม (K)
- ใช้เวลาประมาณ ๓๐-๖๐ วัน

๔. แปลผลและวางแผนการใส่ปุ๋ย

- ใช้คู่มือคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร หรือปริญญานักวิชาการเกษตร
- ตัวอย่าง ถ้าดินมีฟอสฟอรัสต่ำ อาจแนะนำให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๘-๔๖-๐ ในปริมาณที่เหมาะสม

๕. ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ

- แบ่งใส่ปุ๋ยเป็น ๒ ครั้ง เช่น ครั้งแรกช่วงปลูก และครั้งที่สองช่วงพืชเจริญเติบโต
- ใช้เทคนิคการหว่านหรือฝังกลบให้เหมาะกับชนิดพืช

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) มันสำปะหลัง พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๐๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๒) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต้นสด พื้นที่ปลูกจำนวน ๕,๐๐๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)จำนวน.....(ตัว)

๓.๒)จำนวน.....(ตัว)

๓.๓)จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

.....

.....

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า มันสำปะหลัง มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเตรียมดิน	เป็นเงิน ๑,๑๕๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่าท่อนพันธุ์	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าปลูก	เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าปุ๋ย ยา	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน ๔๕๐ บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๔,๘๐๐ บาท/ไร่
รายได้	๙,๐๐๐ บาท/ไร่

๒) สินค้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต้นสด มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเตรียมดิน	เป็นเงิน ๑,๑๕๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่าเมล็ดพันธุ์	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าปลูก	เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าปุ๋ย ยา	เป็นเงิน ๔๕๐ บาท/ไร่
๑.๕) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน ๑,๓๐๐ บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๔,๑๐๐ บาท/ไร่
รายได้	๗,๒๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....บาท/วัน
เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....บาท/สัปดาห์
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต้นสด
เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑๒,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ มันสำปะหลัง
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๒๔๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)
 สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เช่น การถ่ายทอดความรู้สู่คนรุ่นใหม่ และสร้างเครือข่ายเกษตรกร
 ความภาคภูมิใจในอาชีพ เช่น เป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรให้กับสังคม และเป็นต้นแบบให้ผู้อื่น
 โอกาสในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น เข้าถึงนวัตกรรมใหม่ ๆ และการสนับสนุนจากภาครัฐ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การใช้วัสดุเหลือใช้ในแปลง

- เช่น การทำปุ๋ยหมักจากเศษพืชหรือมูลสัตว์
- ลดปริมาณขยะอินทรีย์และเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน

การลดการใช้สารเคมี

- ใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช แทนสารเคมี เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือบาซิลลัส
- ส่งเสริมระบบนิเวศในแปลงเกษตร เช่น แมลงที่เป็นประโยชน์

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การปลูก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตัดต้นสด เป็นแนวทางที่ช่วยลดการเผาตอซังในแปลงเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสร้างประโยชน์หลายด้านทั้งต่อเกษตรกรและสิ่งแวดล้อมด้วย

ประโยชน์ของการตัดสดแทนการเผา ลดการเผาตอซัง การเก็บเกี่ยวทั้งต้นข้าวโพดไปหมักเป็นอาหารสัตว์ ทำให้ไม่มีเศษวัสดุเหลือในแปลง ไม่ต้องเผาทำลาย ลดฝุ่นควันและมลพิษ ช่วยลดปัญหาหมอกควัน PM๒.๕ และผลกระทบต่อสุขภาพของชุมชน รักษาคุณภาพดิน ไม่ทำลายจุลินทรีย์ในดิน ไม่สูญเสียอินทรีย์วัตถุและธาตุ

อาหาร เพิ่มรายได้ ข้าวโพดหมักมีตลาดรองรับชัดเจน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์ เช่น โคเนื้อ โคนม แพะ แกะ ลดต้นทุนอาหารสัตว์ เกษตรกรสามารถใช้เป็นอาหารหยาบคุณภาพสูงแทนการซื้ออาหารสำเร็จรูป

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการเกษตรอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะในด้านการปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ด้านการเลี้ยงสัตว์ เช่น โคเนื้อและโคนม

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

การให้บริการในฐานะ จุดอบรม ศึกษาดูงาน และวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ถือเป็นบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และสร้างแรงบันดาลใจให้กับเกษตรกรหรือผู้สนใจทั่วไป โดยสามารถแบ่งออกเป็น ๓ ด้านหลัก ๆ ดังนี้

๑. การเป็นจุดอบรมและศึกษาดูงาน

- จัดเตรียมพื้นที่เรียนรู้ เช่น แปลงสาธิต และระบบการจัดการ
- ออกแบบกิจกรรมให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น การสาธิตการทำปุ๋ยหมัก การใช้เทคโนโลยี
- สร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เช่น ให้ผู้เข้าร่วมได้ลงมือปฏิบัติจริง
- แลกเปลี่ยนประสบการณ์ กับผู้เข้าร่วมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและแนวคิดใหม่ ๆ

๒. การเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้

- เตรียมเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้ฟัง เช่น ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีตัวอย่างจากประสบการณ์จริง
- ใช้สื่อประกอบการสอน เช่น PowerPoint, วิดีโอ, อุปกรณ์สาธิต
- ใช้เทคนิคการสอนแบบผู้ใหญ่ เช่น การตั้งคำถาม การระดมสมอง การเล่าเรื่อง
- สร้างแรงจูงใจและความมั่นใจให้ผู้เรียน เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง

๓. แนวทางสนับสนุน

- การติดตามผลหลังการอบรม เช่น การให้คำปรึกษา หรือการเยี่ยมชมพื้นที่ของผู้เรียน
- การพัฒนาเครือข่ายวิทยากร เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑. ให้คำปรึกษาเชิงเทคนิค

- เช่น ปัญหาโรคพืช ศัตรูพืช การใช้ปุ๋ย การจัดการน้ำ
- แนะนำแนวทางแก้ไขตามหลักวิชาการหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่

๒. ช่วยวิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ

- เช่น ปัญหาตลาด ราคาผลผลิต หรือการจัดการแปลง
- ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

๓. ติดตามผลและให้กำลังใจ

- ลงพื้นที่เยี่ยมเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง
- สร้างความเชื่อมั่นและแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิต

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

๑. การให้บริการผ่านศูนย์เรียนรู้ฯ กรมส่งเสริมการเกษตรมี ศูนย์หลัก และศูนย์เครือข่าย ที่ให้คำปรึกษาและข้อมูลด้านการเกษตร โดยผู้ขอรับบริการสามารถเดินทางไปด้วยตนเอง

๒. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีการพัฒนาเว็บไซต์และระบบฐานข้อมูล เช่น คลังความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร ที่รวบรวมสื่อสิ่งพิมพ์ วิดีโอ อินโฟกราฟิก และบทความวิชาการ ระบบ Big Data และแอปพลิเคชันเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์เกษตร

๓. การสื่อสารแบบบูรณาการ การประชาสัมพันธ์มีบทบาทในการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐสู่ประชาชน โดยใช้สื่อหลากหลาย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และกิจกรรมภาคสนาม เพื่อสร้างความเข้าใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนและศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริศูนย์เหล่านี้ทำหน้าที่เป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้แบบครบวงจร เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และแปรรูปผลิตภัณฑ์ เกษตรกรสามารถเข้าร่วมอบรม ศึกษาดูงาน และนำความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้โดยตรง

๒. การฝึกอบรมและเวิร์กช็อปในพื้นที่หน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร หรือศูนย์ศึกษาการพัฒนา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในชุมชน เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากการลงมือทำจริง พร้อมรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

๓. การใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยี มีการเผยแพร่ความรู้ผ่านเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน และวิดีโอออนไลน์ เช่น ช่อง YouTube ของกรมส่งเสริมการเกษตร หรือระบบฐานข้อมูลเกษตรกร ทำให้เกษตรกรสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

๔. การสร้างเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบ เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จจากการนำความรู้ไปใช้จริงจะกลายเป็น “ต้นแบบ” ให้เกษตรกรรายอื่นในชุมชนเข้ามาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และขยายผลต่อไปในวงกว้าง

๕. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตที่มีคุณภาพและต้นทุนลดลง มีความรู้ในการจัดการฟาร์มอย่างยั่งยืน เกิดการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์ เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น การเลี้ยงสัตว์แบบครบวงจร หรือการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑. การวิเคราะห์พื้นที่ร่วมกันหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร ใช้แนวทาง Area-Based Approach โดยร่วมกับชุมชนในการวิเคราะห์ศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของพื้นที่เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาอย่างเหมาะสม

๒. การจัดเวทีประชาคมและเวิร์กช็อปมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเกษตรกร ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ เพื่อร่วมกันออกแบบกิจกรรมส่งเสริม เช่น การอบรม การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ หรือการพัฒนาแปลงเรียนรู้

๓. การส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) เปิดโอกาสให้เกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามามีบทบาทในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมในชุมชน เช่น การใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ หรือการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร

๔. การบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกันสนับสนุนทรัพยากร วิชาการ และงบประมาณ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. ผู้นำด้านวิชาการและการจัดการ เป็นผู้วางแผนและกำหนดทิศทางการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และทรัพยากร

๒. สร้างเครือข่ายและความร่วมมือ เชื่อมโยงเกษตรกรในชุมชนกับแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์เครือข่าย แปลงใหญ่ หรือวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรทั่วไป

๓. ถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรม จัดกิจกรรมฝึกอบรม สาธิต และเวิร์กช็อป เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้จริง ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ เช่น การผลิตแบบ GAP การใช้แอปพลิเคชันเกษตร

๔. ติดตามและประเมินผล ตรวจสอบความก้าวหน้าของกิจกรรมในศูนย์ฯ และรายงานผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของชุมชน

๕. เป็นแบบอย่างของเกษตรกรยุคใหม่ แสดงบทบาท “๕ บทบาทเกษตรกรยุคใหม่” ได้แก่ นักส่งเสริม นักบริหาร นักวางแผน นักพัฒนา และนักสื่อสาร เป็นแรงบันดาลใจให้เกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑. เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ของชุมชน ศพก. ทำหน้าที่เป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่จริง ทำให้เกษตรกรสามารถเรียนรู้จากของจริง และนำไปปรับใช้ได้ทันที

๒. สร้างเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็ง การดำเนินงานของ ศพก. ช่วยให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มอาชีพ ซึ่งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๓. เห็นผลลัพธ์ที่จับต้องได้ เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมของ ศพก. มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดต้นทุนการผลิต และสามารถพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด

๔. เป็นแบบอย่างของการพัฒนาเชิงพื้นที่ ศพก. หลายแห่งได้รับการยอมรับในระดับจังหวัดและระดับประเทศ เช่น ศพก. อำเภอเมืองนครราชสีมา ที่ได้รับรางวัลดีเด่นจากการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตรผสมผสานและการแปรรูปสินค้า

๕. ความภาคภูมิใจส่วนบุคคลและชุมชน ผู้ดำเนินงาน ศพก. มักเป็นเกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการยอมรับจากชุมชน การได้เห็นชุมชนพัฒนา มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความรู้ในการพึ่งพาตนเอง คือรางวัลที่ยิ่งใหญ่

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

เป็นเกษตรกรต้นแบบ ที่มีบทบาทสำคัญ ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตหรืออาชีพ สร้างแรงบันดาลใจและความสามัคคีในชุมชน สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

๑. แบ่งปันองค์ความรู้ โดยไม่หวังผลตอบแทน เช่น เปิดแปลงเรียนรู้ให้ชุมชนเข้ามาศึกษา
๒. อุทิศเวลาและแรงงาน เพื่อจัดกิจกรรมฝึกอบรมหรือเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานต่าง ๆ
๓. เป็นที่พึ่งของชุมชน ในการให้คำปรึกษาเรื่องการผลิต การตลาด และการจัดการฟาร์ม

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“มุ่งมั่น พัฒนา เพื่อชีวิตที่ยั่งยืน”

มุ่งมั่น ทুমเทแรงกายแรงใจให้กับงานที่ทำ ไม่ว่าจะเป็นงานเล็กหรืองานใหญ่ พร้อมทั้งจะเผชิญหน้ากับความท้าทายและอุปสรรคต่าง ๆ ด้วยความตั้งใจจริง

พัฒนา เพื่อยกระดับขีดความสามารถของทีมหรือองค์กรโดยรวม การแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ เพื่อให้เกิดการเติบโตไปด้วยกัน

เพื่อชีวิตที่ยั่งยืน คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การทำงานที่มีจริยธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และมีส่วนช่วยในการสร้างสรรค์สังคมที่ดีขึ้น รวมถึงการใช้ทรัพยากรอย่างรับผิดชอบเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อคนรุ่นหลัง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นางชัญญา รัชมีเพ็ญ เกษตรอำเภอลำปาง

นายธัญพงษ์ พรหมบุญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นางสาวปภาวดี สุคันธพฤกษ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑. เตรียมการถอดบทเรียน ตั้งทีมงานถอดบทเรียน กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการถอดบทเรียน เตรียมข้อมูลพื้นฐาน เช่น รายงานกิจกรรม เอกสารประกอบ

๒. ดำเนินการถอดบทเรียน ใช้การสัมภาษณ์ การระดมสมอง หรือการประชุมกลุ่มย่อย วิเคราะห์ปัจจัย

แห่งความสำเร็จ/อุปสรรค สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ (ทั้งที่ควรทำต่อ และควรปรับปรุง)

๓. จัดทำรายงานถอดบทเรียน เขียนสรุปผลการถอดบทเรียนอย่างเป็นระบบ จัดทำเอกสารหรือสื่อเพื่อ

เผยแพร่ความรู้

๔. ติดตามและนำไปใช้ นำบทเรียนไปใช้ในการวางแผนหรือพัฒนางานในอนาคต ประเมินผลการนำบทเรียนไปใช้จริง

เครื่องมือที่ใช้

๑. Reflection การสะท้อนความคิดและประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้อง

๒. SWOT Analysis วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

๓. Storytelling ให้ผู้มีประสบการณ์เล่าเรื่องเพื่อดึงความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคล (Tacit Knowledge)

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ปัญหา อุปสรรค

๑. การบันทึกหรือจัดเก็บความรู้ที่ไม่เป็นระบบ เมื่อจะนำมาใช้ต้องเรียบเรียงขึ้นมาใหม่ทั้งหมด

๒. ข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากร

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการถอดบทเรียน

๑. อบรมและสร้างความเข้าใจให้ทีมงาน

๒. จัดเวิร์กช็อปหรืออบรมเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดและขั้นตอนการถอดบทเรียน

๓. สร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยและเป็นกันเอง

***หมายเหตุ

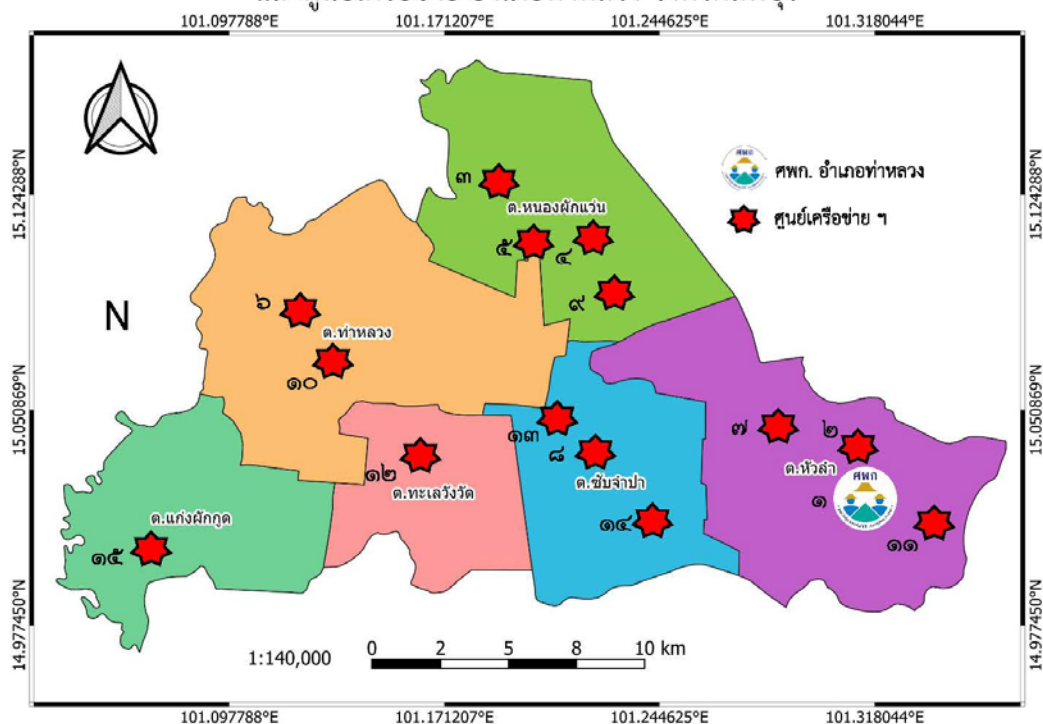
๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
และศูนย์เครือข่าย อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และศูนย์เครือข่าย อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์	ประเภทศูนย์	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๕	หัวลำ	นางสุริยา เลิศสวนนท์	๐๙๑๑-๖๕๙๙๙๙๐
๒	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่ (มันสำปะหลัง)	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่ (มันสำปะหลัง)	๒	ท่าหลวง	นายสถาพร แสนยิทธิ	๐๘๑๑-๘๕๒๔๘๑๑
๓	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่ (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่ (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)	๓	หนองผักแว่น	น.ส.พลับพลึง คำโกษณ์	๐๙๑๐-๗๗๗๗๗๗๗
๔	ศูนย์เครือข่ายหม่อนไหม	ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหม	๓	หนองผักแว่น	นายปาน บุญรัตน์	๐๘๒๒-๒๓๓๓๓๓๓
๕	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านไร่เมืองฟ้า	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	หนองผักแว่น	นายอำนาจ มอญพันธ์	๐๙๑๑-๘๐๘๐๘๐๘
๖	ศูนย์เครือข่ายด้านปศุสัตว์	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๔	ท่าหลวง	นายเทียนชัย คุณาสีรินทร์	๐๙๑๑-๕๒๒๒๒๒๒
๗	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านจันทน์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	หัวลำ	นายณรงค์ จันนิล	๐๙๑๑-๕๕๕๕๕๕๕
๘	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านทรัพย์เจริญ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	จันทน์	นายทศิษฐ์ บัวพันธ์	๐๘๑๑-๑๑๑๑๑๑๑
๙	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านไร่เงินบาท	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	หนองผักแว่น	นายภูทาบ ผาภา	๐๘๑๑-๘๘๘๘๘๘๘
๑๐	ศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิตแบบพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่	๔	ท่าหลวง	นางสาวพรพรรณ พรหมราช	๐๙๑๑-๗๗๗๗๗๗๗
๑๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านทุ่งดินแดง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๖	หัวลำ	นายสำเริง บรรทัด	๐๘๑๑-๒๒๒๒๒๒๒
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านไร่วังวัด	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๒	ทะเลวังวัด	นายทวีศักดิ์ อาจมิตร	๐๙๑๑-๗๗๗๗๗๗๗
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ไร่กล้วยไม้	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	จันทน์	นางสาวกัญญา เพ็ชรจิตร	๐๘๑๑-๗๗๗๗๗๗๗
๑๔	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลจันทน์	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศช.)	๑	จันทน์	นางอมร สมบุญ	๐๙๑๑-๕๕๕๕๕๕๕
๑๕	ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๖	แก่งผักกูด	นายสามารถ หวานใจ	๐๘๒๒-๑๑๑๑๑๑๑

